

Tamasikti / Tamazight / ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ Tamaziɣt

latinisatsioon / romanization: KNAB 2012

1	◦	a	12	ⵇ	e	23	ⵢ	j	34	ⵜ	t
2	ⵀ	b	13	ⵕ	f	24	ⵝ	l	35	ⵀ*	th
3	ⵀ*	bh	14	ⵖ	k	25	ⵎ	m	36	ⵀ*	č
4	ⵀ	g	15	ⵖ̃	kw	26	ⵎ	n	37	ⵀ	ʈ
5	ⵀ̃	gw	16	ⵖ*	kh	27	ⵉ	u	38	ⵀ*	v
6	ⵀ*	gh	17	ⵕ	h	28	ⵕ	r	39	ⵍ	w
7	ⵀ*	ğ	18	ⵔ	ḥ	29	ⵕ	ʀ	40	ⵉ	y
8	ⵀ	d	19	ⵕ	‘	30	ⵕ	g	41	ⵀ	z
9	ⵀ*	dh	20	ⵀ	x	31	ⵀ	s	42	ⵀ	ẓ
10	ⵀ	ḍ	21	ⵀ	q	32	ⵀ	ʂ	43	‘ *	-w
11	ⵀ*	ḍh	22	ⵀ	i	33	ⵀ	c			

* Tärniga tähed ei esine tamasikti keeles, vaid kas šilha või riifi keeles.

* Characters with an asterisk do not occur in Tamazight but occur in Tashelhit or Riffian.

Märkused

1. Tabel sisaldab kõiki Maroko peamiste berberi keelte tähestikke: (Kesk-Atlase) tamasikti (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Tamazigt*, **tzm**), šilha (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Taclhit*, **shi**) ja riifi (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Tarifit*, **rif**). Tifinagi kirja kasutatakse neis keeltes ladina tähestiku kõrval, eeskätt tamasikti keeles. Teistes maades, Alžeerias, Tuneesias ja Liibüas on tifinagi kirjal peamiselt identiteeti tugevdav funktsioon.
2. Põhjaberberi ladina tähestikus on järgmised vastavused: ġ = ʏ ʏ, ‘ = ɛ ɛ. Mõnes juhuslikus tekstis on ka vasted â (= ‘), **dj** (= ġ) ja **gh** (= ġ). Konsonandi labialisatsiooni märgib kas ° või ʷ.
3. Riifi ladina tähestikus esineb ka ř (*r-i* ja *l-i* vahepealne häälik), mis vastab teiste berberi keelte *l*-ile; **ll** hääldub nagu ġ ja **lt** nagu č.
4. Kabiili keeles on kasutusel ka ʈ (ⵜ) [ts] ja z (ⵀ) [dz].

Notes

1. The table contains alphabets of all the main Berber languages in Morocco: (Central Atlas) Tamazight (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Tamazigt*, **tzm**), Tashelhit (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Taclhit*, **shi**) and Riffian (ⵜⴰⴳⴷⵓⴷⴰⵢⵜ *Tarifit*, **rif**). Tifinagh script is used alongside the Latin alphabet, most of all in Tamazight. In other countries, Algeria, Tunisia and Libya the script has mainly a function of strengthening the identity.
2. In Northern Berber Latin alphabet the correspondences are: ġ = ʏ ʏ, ‘ = ɛ ɛ. Some casual texts also contain â (= ‘), **dj** (= ġ) and **gh** (= ġ). Labialization of consonants is marked either by ° or ʷ.
3. In Riffian Latin alphabet there is ř (sound between *r* and *l*), corresponding to *l* of other Berber languages; **ll** is pronounced ġ and **lt** – č.
4. In Kabyle one may find also ʈ (ⵜ) [ts] and z (ⵀ) [dz].

Hääldus

c [ʃ], č [tʃ], ɸ [ð^s], ġ [ɣ], ħ [dʒ], ḥ [ħ], j [ʒ], l [l~ɫ], r [r^s], š [s^s], t [t]/[θ], ʧ [t^s], u [u], x [χ], y [j], z [z^s], ‘ [ʔ].

Märkus. *bh, dh, ḍh, gh, kh, th* on vastavate lihttähtede frikatiivsed vasted (berberi ladina tähestikus neid eraldi ei tähistata).

Pronunciation

Note. Letters *bh, dh, ḍh, gh, kh, th* denote fricative sounds of the respective simple letters (in Berber Latin alphabet these sounds are not distinguished).

Allikad

1. *Tifinagh; Berber Latin alphabet; Berber languages*. — Wikipedia, en.wikipedia.org, 2012-10-06.
2. *Alphabets*. — Institut Royal de la Culture Amazighe, <http://www.ircam.ma/>, 2012-10-06.
3. *Moroccan Tamazight*. — ALA-LC Romanization Tables, <http://www.loc.gov/catdir/cpsol/roman.html>, 2012-10-06.

Sources